

Seat No. _____

HAN-1901250502030201

**M. A. (Sem. III) (CBCS)
(W.E.F. 2019) Examination**

June - 2023

Economics

(Labour Economics : Theories)

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours / Total Marks : 70

- 1 શ્રમબજાર એટલે શું? ભારતમાં શ્રમબજારની લાક્ષણિકતાઓ વિગતવાર સમજાવો. 14
અથવા
- 1 શ્રમનું અર્થશાસ્ત્ર એટલે શું? ભારતમાં શ્રમની વિચિત્રતા અને સમસ્યા વિગતવાર 14
સમસ્યાઓ સમજાવો.
- 2 શ્રમનું અર્થશાસ્ત્ર એટલે શું? શ્રમ અર્થશાસ્ત્રનું સ્વરૂપ અને કાર્યક્ષેત્ર સમજાવો. 14
અથવા
- 2 શ્રમ એટલે શું? ભારતમાં શ્રમની માંગ અને પુરવઠાના અસરકારક પરિબલો 14
વિગતવાર સમજાવો.
- 3 સ્થળાંતર એટલે શું? ભારતમાં સ્થળાંતરના પ્રકારો અને કારણોને વિગતવાર 14
સમજાવો.
અથવા
- 3 વેતન એટલે શું? ભારતમાં વિવિધ ક્ષેત્રોમાં લઘુત્તમ વેતન, વાજબી વેતન અને 14
જીવવા યોગ્ય વેતનની વિગતો સમજાવો.
- 4 વેતન એટલે શું? વેતનના ઘટકો અને વેતનની સીમાંત ઉત્પાદકતાને વિગતવાર 14
સમજાવો.
અથવા
- 4 ગતિશીલતા એટલે શું? ભારતમાં ગતિશીલતાના વિવિધ પ્રકારને વિગતવાર 14
સમજાવો.
- 5 ચારમાંથી કોઈપણ બે લખો. 14
 - (1) ભારતમાં શ્રમનીતિ
 - (2) વસ્તુબજાર અને શ્રમબજાર
 - (3) સામૂહિક સોદાબાજીનો સિદ્ધાંત
 - (4) સ્થળાંતર અને ગતિશીલતા

ENGLISH VERSION

- 1** What is Labour Market? Explain the characteristics of labour market in India in details. **14**

OR

- 1** What is Labour Economics? Explain the Peculiarities and Labour problems in India in details. **14**

- 2** What is Labour Economics? Explain the nature and scope of Labour Economics in details. **14**

OR

- 2** What is Labour? Explain the affecting factors of demand and supply of labour in India in details. **14**

- 3** What is Migration? Explain the types and causes of migration in India in details. **14**

OR

- 3** What is wage? Explain the minimum wages fair wages and living wages in various sectors in India in details. **14**

- 4** What is wage? Explain the components of wages and Marginal productivity of wages in details. **14**

OR

- 4** What is Mobility? Explain the various types of mobility in India in details. **14**

- 5** Write any two out of four. **14**

- (1) Labour Policy in India
- (2) Commodity Market and Labour Market
- (3) Collative Bargaining theory
- (4) Migration and mobility.